

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
VINNYTSIA MYKHAILO KOTSIUBYNSKYI STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ І ПРАВО:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА**

**PUBLIC ADMINISTRATION AND LAW:
HISTORY, THEORY, PRACTICE**

*Збірник наукових праць
Collection of scientific papers*

**Випуск 6
Issue 6**

Вінниця / Vinnytsia 2025

**Рекомендовано до публікації рішенням Вченої ради
факультету права, публічного управління і менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
(протокол № 6 від 17 грудня 2025 р.)**

Редакційна колегія:

Яременко Олександр Іванович, кандидат наук з державного управління, доцент, декан факультету права, публічного управління і менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Заслужений юрист України, м. Вінниця, Україна (головний редактор).

Кононенко Валерій Васильович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна (заступник головного редактора).

Назаренко Марина Олександрівна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна (відповідальний редактор).

Годлевська Валентина Юрївна, доктор історичних наук, професор інституту політології Гданського університету, м. Гданськ, Польща.

Довгань Валерій Іванович, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України, м. Хмельницький, Україна.

Климчук Олександр Васильович, доктор економічних наук, професор, кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Корж Ігор Федорович, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, заступник керівника наукового центру електронного парламенту та правової інформації Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України», м. Київ, Україна.

Косцелняк Кароль, доктор, доцент історичного факультету університету імені Адама Міцкевича в Познані, м. Познань, Польща.

Кронівець Тетяна Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних та приватно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Лазор Оксана Дмитрівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Лазор Олег Ярославович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Лапшин Сергій Андрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Лесик Олена Василівна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління і регіоналістики інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна.

Мельничук Ольга Степанівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія», м. Одеса, Україна.

Оверковська Тетяна Костянтинівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Приходченко Людмила Леонідівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та регіоналістики інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна.

Рудницька Ольга Павлівна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та публічного управління Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир, Україна.

Тарасевич Тетяна Юрївна, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права Хмельницького національного університету, м. Хмельницький, Україна.

Тодорова Ольга Леонтіївна, кандидат наук з державного управління, доцент, радниця з питань фінансів та муніципального управління Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ), Програма «U-LEAD з Європою», Одеський Регіональний офіс, м. Одеса, Україна.

Юник Ірина Геннадіївна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Публічне управління і право: історія, теорія, практика. Вінниця: ВДПУ, 2025. Вип. 6. 99 с.

В журналі публікуються статті за спеціальностями 281 «Публічне управління та адміністрування» та 081 «Право». Основні тематичні напрямки: 1) актуальні проблеми історії, теорії, практики права; 2) актуальні проблеми історії, теорії, практики публічного управління та адміністрування. 70

Періодичність видання – двічі на рік.

Категорія читачів – науковці, викладачі, вчителі, аспіранти та здобувачі вищої освіти.

Засновник і видавець: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Рік заснування: 2021.

Ідентифікатор медіа R30-01571

***Адреса редакційної колегії: 1100, м.Вінниця, вул. К. Острозького, 32, корп. 3, кім. 304.
тел. (0432) 61-67-21; email: naukzapvdpu@gmail.com;https://vspu.net/nzhist***

*Recommended for publication by the decision of the Academic Council of
Faculty of Law, Public Governance and Management
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
(prot. No 6, December, 17, 2025)*

Editorial Team:

Public Administration and Law: History, Theory, Practice. Vinnytsia: VSPU, 2025, Issue 5. 74 p.

Oleksandr Yaremenko, Candidate of Science in Public Administration, Associate Professor, Dean of the Faculty of Law, Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Honored Lawyer, Vinnytsia, Ukraine (Editor-in-Chief).

Valerii Kononenko, Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department of Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine (Deputy Editor-in-Chief).

Maryna Nazarenko, Candidate of Science in Public Administration, Associate Professor of the Department of Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine (Executive Editor).

Valentyna Hodlevska, Doctor of Historical Sciences, Professor, Professor University of Gdańsk, Gdańsk, Poland.

Valeriy Dovhan, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Senior Researcher of the Research Department, National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytsky, Khmelnytsky, Ukraine.

Oleksandr Klymchuk, Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Ihor Korzh, Doctor of Legal Sciences, Senior researcher, Deputy head State scientific institution «Institute of Information, Security and Rights of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine» scientific center of electronic parliament and legal, Kyiv, Ukraine.

Karol Koscielniak, PhD, Assistant Professor, Adam Mickiewicz University in Poznan, Poznan, Ukraine.

Tetiana Kronivets, PhD of Law, Associate Professor, Head of the Department of Fundamental and Private Law Disciplines Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Oksana Lazor, Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Oleh Lazor, Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Serhii Lapshyn, Candidate of Historical Sciences, Assistant Professor, Assistant Professor of the Department of Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Olena Lesyk, Candidate of Science in Public Administration, Associated Professor, Associated professor of Public Administration and Regionalism Chair National University «Odesa Polytechnic», Odesa, Ukraine.

Melnchuk Olha, Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of General Theory of Law and State at the National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine.

Tetiana Overkovska, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Public Law Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Honored Lawyer, Vinnytsia, Ukraine.

Liudmyla Prykhodchenko, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Institute of Public Administration and Regionalism Chair National University «Odesa Polytechnic», Odesa, Ukraine.

Olha Rudnytska, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Law and Public Administration Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, Ukraine.

Tetiana Tarasevych, Doctor of Law, Associate Professor, Professor Department of Law Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine.

Olha Todorova, Candidate of Science in Public Administration, Associate Professor, Policy Adviser (Municipal Finance and Management) Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH U-LEAD with Europe Regional office in Odesa oblast, Odesa, Ukraine.

Iryna Yunyk, Candidate of Science in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Public Administration and Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Public Administration and Law: History, Theory, Practice. Vinnytsia: VSPU, 2025, Issue 6. 99 p.

In the collection of scientific works, articles are published in specialties 281 «Public management and Administration» and 081 «Law». Main thematic directions: 1) current problems of history, theory, practice of law; 2) current problems of history, theory, practice of public management and administration.

Publication Frequency: twice a year

The category of readers is scientists, lecturers, teachers, graduate students and higher education students.

Founder and publisher: Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Year of foundation: 2021

Media Identifier R30-01571

**Editorial office address: 32, K. Ostrozkyst, , building 3, room 304. 21100, Vinnytsia, Ukraine,
Phone number: +38 (432) 61-67-21. Email: naukzapvdp@gmail.com; URL: <https://vspu.net/nzhist>**

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ, ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Марина Дзевелюк, Андрій Дзевелюк

АНАЛІЗ РОБОТИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА
ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ..... 7

Оксана Зелінська

РЕІНЖІНІРИНГ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ..... 19

Валерій Кононенко, Олександр Хоменко

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД УЧАСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА В РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ... 31

Ігор Кушко, Валерій Кононенко

ОРГАНІЗАЦІЯ СПРАВОЧИНСТВА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ
УПРАВЛІНСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ПРАВОВІ РЕАЛІЇ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД..... 44

Олег Лазор, Володимир Байраківський

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА..... 56

Наталія Прямухіна

СТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПОВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ... 68

Ольга Рузакова

ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ
ЛОГІСТИЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ..... 78

CONTENS

CURRENT PROBLEMS OF HISTORY, THEORY, PRACTICE OF PUBLIC ADMINISTRATION

Maryna Dzeveliuk, Andrii Dzeveliuk

ANALYSIS OF THE WORK OF LOCAL AUTHORITIES AND THE FUNCTIONING OF PUBLIC STRUCTURES IN UKRAINE.....	7
---	---

Oksana Zelinska

REENGINEERING AND OPTIMIZATION OF ENTERPRISE BUSINESS PROCESSES IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION.....	19
---	----

Valerii Kononenko, Oleksandr Khomenko

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF CIVIL SOCIETY PARTICIPATION IN THE IMPLEMENTATION OF THE LAW ENFORCEMENT FUNCTION OF THE STATE.....	31
---	----

Ihor Kushko, Valerii Kononenko

ORGANIZATION OF RECORDS MANAGEMENT AND PRESERVATION OF ADMINISTRATIVE DOCUMENTATION UNDER MARTIAL LAW: LEGAL REALITIES AND PRACTICAL EXPERIENCE.....	44
--	----

Oleh Lazor, Volodymyr Bairakivskyi

CHALLENGES FACED BY PUBLIC ADMINISTRATION AUTHORITIES IN CREATING AN INCLUSIVE ENVIRONMENT.....	56
--	----

Nataliia Priamukhina

STRUCTURAL REFORM OF UKRAINE'S STATE BUDGET IN THE CONTEXT OF A WAR ECONOMY AND POST-WAR TRANSFORMATION	68
--	----

Olha Ruzakova

FORMATION OF ETHICAL COMPETENCE OF MANAGERS OF LOGISTICS UNITS IN PUBLIC AUTHORITIES.....	78
--	----

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ, ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

**CURRENT PROBLEMS OF HISTORY,
THEORY, PRACTICE
OF PUBLIC ADMINISTRATION**

УДК 930.25:351.82:340.134(477)

<https://doi.org/10.31652/2786-6068-2025-6-44-55>

Ігор Кушко

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла

Коцюбинського,

доктор філософії з галузі знань публічне управління

e-mail: ihorkyshko90@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3803-1809>

Валерій Кононенко

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла

Коцюбинського,

доктор історичних наук, професор

e-mail: valerii.kononenko@vspu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5177-2885>

ОРГАНІЗАЦІЯ СПРАВОЧИНСТВА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВІ РЕАЛІЇ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

Анотація. У статті здійснено комплексне дослідження трансформації системи діловодства та архівної справи в Україні під впливом повномасштабної збройної агресії РФ. Автори доводять, що в умовах правового режиму воєнного стану традиційні підходи до документування управлінської діяльності, які десятиліттями базувалися на принципах територіальної прив'язки до офісів та використанні паперових носіїв, виявилися критично вразливими. Питання збереження документів трансформувалося з суто бюрократичного процесу у стратегічний виклик національній безпеці, оскільки втрата управлінської інформації підриває спроможність держави виконувати свої функції та фіксувати докази воєнних злочинів.

Особливу увагу приділено аналізу адаптації нормативно-правової бази. Розглянуто роль Наказу Міністерства юстиції № 1000/5 як фундаменту організації діловодства та акцентовано на персональній відповідальності керівників установ за цілісність документів та печаток у кризових ситуаціях. Детально проаналізовано імплементацію Закону № 2136-IX, який легітимізував спрощення кадрового діловодства та використання альтернативних способів комунікації (Email, месенджери) між роботодавцем та працівником. Водночас висвітлено проблему правових колізій, пов'язаних із доказовістю таких повідомлень у судовій практиці.

Окремий блок дослідження присвячено практичному досвіду евакуації архівних фондів. Автори, спираючись на трагічні події в Херсоні, де окупантами було викрадено близько 121 тисячі одиниць зберігання, наголошують на важливості превентивної підготовки. Доведено, що архівна

спадщина розглядається агресором як об'єкт цілеспрямованого нищення для маніпуляцій з історичною пам'яттю.

Ключовим результатом дослідження є обґрунтування безальтернативності стратегії цифровізації за принципом Cloud First. Висвітлено динаміку оцифрування та перехід до моделі «єдиного вікна». Розглянуто також механізми захисту бізнесу, зокрема ст. 69.28 ПКУ, яка звільняє платників податків від обов'язку відновлення документів, втрачених через бойові дії, за умови надання непрямих доказів руйнувань.

У висновках стверджується, що висхідний тренд до відкритості та цифровізації свідчить про остаточний розрив із пострадянською моделлю управління інформацією, що створює фундамент для повоєнного відновлення держави.

Ключові слова: справочинство, архівне зберігання, воєнний стан, цифровізація, евакуація документів, , військові адміністрації, Укрдержархів.

Ihor Kushko, Valerii Kononenko

ORGANIZATION OF RECORDS MANAGEMENT AND PRESERVATION OF ADMINISTRATIVE DOCUMENTATION UNDER MARTIAL LAW: LEGAL REALITIES AND PRACTICAL EXPERIENCE

Abstract. The article provides a comprehensive study of the transformation of the records management and archival systems in Ukraine under the influence of the full-scale armed aggression of the Russian Federation. The authors argue that under the legal regime of martial law, traditional approaches to documenting administrative activities—which for decades relied on principles of territorial attachment to offices and the predominant use of paper media—have proven to be critically vulnerable. The issue of document preservation has transformed from a purely bureaucratic process into a strategic challenge for national security, as the loss of administrative information undermines the state's ability to perform its functions and record evidence of the aggressor's war crimes. Particular attention is paid to the analysis of the adaptation of the regulatory and legal framework. The role of the Ministry of Justice Order No. 1000/5 is examined as the foundation for the organization of records management, with an emphasis on the personal responsibility of institutional heads for the integrity of documents and seals in crisis situations. The implementation of Law No. 2136-IX is analyzed in detail, which legitimized the simplification of personnel records management and the use of alternative communication methods (Email, messengers) between employer and employee. At the same time, the problem of legal collisions related to the admissibility of such messages as evidence in judicial practice is highlighted. A separate block of the research is dedicated to the practical experience of evacuating archival funds. Based on the tragic events in Kherson, where occupiers stole approximately 121,000 storage units, the authors emphasize the importance of preventive preparation. It is proven that archival heritage is viewed by the aggressor as a target for purposeful destruction to manipulate historical memory. The key result of the study is the justification of the indispensability of the

"Cloud First" digitalization strategy. The dynamics of digitization and the transition to the "single window" access model (Inter-archival Search Portal) are showcased. Business protection mechanisms are also considered, specifically Article 69.28 of the Tax Code of Ukraine, which exempts taxpayers from the obligation to restore documents lost due to hostilities, provided that indirect evidence of destruction is supplied. The conclusions state that the upward trend toward openness and digitalization signifies a final break with the post-Soviet model of information management, creating a foundation for the state's post-war recovery.

Keywords: records management, archival storage, martial law, digitalization, evacuation of documents, military administrations, State Archival Service of Ukraine.

Постановка проблеми. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України, що розпочалася 24 лютого 2022 року, зумовила кардинальні перебудови всіх сфер державного управління, серед яких організація справочинства та збереження управлінської документації посіли одне з центральних місць у контексті забезпечення інституційної безперервності. В умовах воєнного стану традиційні підходи до документування управлінської діяльності, що десятиліттями базувалися на принципах стабільності, територіальної прив'язки до офісних приміщень та переважного використання паперових носіїв, виявилися вкрай вразливими перед загрозою фізичного знищення, окупації територій та дезорганізації кадрового потенціалу. Проблема збереження документів перестала бути суто технічним або бюрократичним питанням, перетворившись на стратегічний виклик національній безпеці, оскільки втрата управлінської інформації підриває спроможність держави виконувати свої функції, захищати права громадян та фіксувати докази воєнних злочинів агресора.

Юридична площина цієї проблеми характеризується виникненням об'єктивного розриву між вимогами законодавства мирного часу та реальними можливостями установ і організацій у зонах активних бойових дій. Нормативне регулювання справочинства, яке раніше орієнтувалося на сувору централізацію та багатоступеневий контроль, потребувало негайної адаптації до умов дистанційної роботи, евакуації персоналу та необхідності прийняття швидких управлінських рішень в умовах невизначеності.

Особливо гостро постало питання легітимізації альтернативних каналів комунікації, які в мирний час вважалися допоміжними, а в умовах війни стали єдиним засобом зв'язку між роботодавцем та працівником, або між державним органом та громадянином.

Крім того, фізична загроза архівосховищам та серверам актуалізувала проблему евакуації документів Національного архівного фонду та документації тривалого зберігання, зокрема з кадрових питань. Втрата таких документів має негативні наслідки, від неможливості підтвердження трудового стажу та майнових прав громадян до втрати історичної пам'яті про цілі регіони [19].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове та фахове осмислення організації діловодства в умовах воєнного стану в Україні активізувалося

безпосередньо після введення правового режиму воєнного стану, спираючись на попередній досвід, накопичений з 2014 року.

Ключову роль у дослідженні цих процесів відіграють праці: Д. Кучерака [7], О. Чайковської [20], Р. Лабушняка [20], І. Міщука [9] та Б. Киричука [9].

Важливим напрямом досліджень є вивчення трансформації кадрового діловодства та трудових відносин. Роботи експертів у галузі трудового права та документознавства аналізують імплементацію Закону України № 2136-IX, який став революційним кроком у спрощенні процедур документування в районах бойових дій [15].

Практичний аспект збереження документів у критичних умовах детально висвітлюється в публікаціях Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства. Фахівці інституту розробляють методичні рекомендації щодо евакуації, алгоритми дій при загрозі затоплення чи пожежі, а також принципи черговості рятування документів. Особливої уваги заслуговують інтерв'ю та звіти Голови Державної архівної служби України А. Хромова, який артикулює зміну філософії українських архівів – від закритих пострадянських інституцій до відкритих цифрових платформ, що є формою стратегічного захисту інформації [5;19;16].

Мета статті, є комплексне дослідження правових реалій та практичного досвіду організації справочинства й збереження управлінської документації в Україні під час дії правового режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Фундаментом організації діловодства в Україні в умовах воєнного стану залишається дотримання єдиних стандартів документування, що забезпечують юридичну силу актів та розпоряджень. Ключовим нормативним документом у цій сфері є Наказ Міністерства юстиції України № 1000/5, який затверджує «Правила організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях» [14]. Ці Правила визначають повний життєвий цикл документа – від його створення та реєстрації до експертизи цінності та передачі на архівне зберігання.

Відповідно до пункту 6 цих правил, персональну відповідальність за організацію діловодства та архівної справи несе керівник установи [14]. В умовах воєнного стану ця норма набуває критичного значення, оскільки саме керівник, або особа, що виконує його обов'язки має приймати рішення про введення особливого режиму роботи з документами, ініціювати евакуаційні заходи та забезпечувати контроль за цілісністю печаток, штампів та електронних носіїв інформації [10].

У системі Збройних Сил України аналогічна відповідальність покладена на командирів військових частин, які повинні гарантувати не лише реєстрацію вхідної та вихідної кореспонденції, а й збереження документів у спеціально визначених місцях.

Для забезпечення правової визначеності та функціонування документообігу під час війни використовується наступна нормативна база:

Таблиця 1. Нормативно-правове регулювання діловодства та архівного зберігання в умовах воєнного стану.

Нормативний акт	Сфера застосування в умовах війни	Основний зміст та вплив
Закон № 2136-IX	Кадрове діловодство	Спрощення процедур документування трудових відносин у зонах бойових дій
Постанова КМУ № 55	Електронний документообіг	Регламентація створення та обміну електронними документами в держсекторі.
ДСТУ 4163:2020	Уніфікація реквізитів	Встановлення вимог до оформлення документів для забезпечення їхньої юридичної сили.
Закон № 3814-XII	Архівна справа	Захист Національного архівного фонду як об'єкта особливого державного значення.
Податковий кодекс України (ст. 69.28)	Фінансова документація	Особливості підтвердження даних податкової звітності при втраті документів через війну.

Запровадження воєнного стану зумовило розширення повноважень керівників установ у зонах активних бойових дій, надавши їм право самостійно регламентувати порядок ведення діловодства з урахуванням безпекових ризиків. Стаття 7 Закону України № 2136-IX дозволяє роботодавцю відступати від жорстких норм мирного часу за умови, що забезпечується ведення достовірного обліку виконуваної роботи та витрат на оплату праці. Це рішення стало вимушеною мірою, що дозволила підприємствам функціонувати в умовах розпорошеності трудових колективів та неможливості фізичного ведення паперових журналів реєстрації [15].

Військові адміністрації населених пунктів є тимчасовими державними органами, створення яких безпосередньо зумовлене потребами воєнного часу. Їхня діяльність поєднує в собі функції державного управління та місцевого самоврядування, що накладає відбиток на систему документування управлінських рішень. Основною характеристикою діловодства у військових адміністраціях є одноосібне прийняття рішень начальником адміністрації, що вимагає чіткого розмежування видів розпорядчих документів [11].

Аналіз правових норм дозволяє виділити два основні типи актів керівника військової адміністрації: накази та розпорядження. Накази зазвичай видаються з питань, які за законом належать до компетенції відповідних рад (бюджетні питання, управління майном, земельні відносини), тоді як розпорядження використовуються для вирішення поточних управлінських та організаційних питань [11]. Така диференціація є критично важливою для забезпечення правонаступництва, оскільки після припинення воєнного стану ці документи стануть базою для відновлення діяльності органів місцевого самоврядування.

Важливим аспектом є також реєстрація військових адміністрацій, як юридичних осіб. Хоча вони є тимчасовими органами, на них повністю поширюються вимоги щодо формування номенклатури справ, створення експертних комісій для оцінки цінності документів та підготовки справ до тривалого зберігання. У військових адміністраціях зазвичай застосовується

децентралізована система діловодства, де кожен структурний підрозділ самостійно відповідає за оперативне зберігання своїх документів до моменту їх передачі в архів.

Кадрове діловодство в умовах воєнного стану зазнало найбільш суттєвих трансформацій, оскільки воно безпосередньо пов'язане з реалізацією конституційного права громадян на працю та соціальний захист. Закон № 2136-ІХ та подальші зміни до Кодексу законів про працю легітимізували використання альтернативних способів комунікації між сторонами трудового договору. Це означає, що ознайомлення працівника з наказом про звільнення, переведення або надання відпустки може здійснюватися через електронну пошту або популярні месенджери, якщо такий спосіб зв'язку було заздалегідь узгоджено [7]. Однак ця гнучкість породила низку правових колізій, особливо в частині доказовості факту отримання повідомлення. Судова практика показує, що просте відправлення повідомлення у Viber чи Telegram не завжди визнається належним доказом, якщо в трудовому договорі не було чітко вказано номер телефону або якщо неможливо підтвердити прочитання повідомлення адресатом [7]. Верховний Суд у своїх постановках наголошує на необхідності дотримання вимог Закону № 851, згідно з яким електронний документ вважається одержаним лише за наявності підтвердження від адресата [13, с. 7]. Для наочного розуміння того, як змінилися підходи до документування трудових відносин, нижче наведено порівняльний аналіз процедур.

Таблиця 2. Порівняльна характеристика кадрового діловодства в мирний час та в період воєнного стану

Аспект кадрового діловодства	Режим мирного часу	Режим воєнного стану (Закон № 2136)
Форма ознайомлення з наказами	Особистий підпис на паперовому документі	Будь-який узгоджений спосіб (Email, месенджери)
Ведення трудових книжок	Обов'язкове зберігання у роботодавця (для паперових)	Можливість видачі працівнику під підпис для збереження
Оформлення відпусток	Суворі терміни та паперові заяви	Спрощений порядок, дистанційне подання заяв
Архівне зберігання	Передача в архів після 2 років	Самостійне визначення порядку в зонах бойових дій

Окрему увагу слід приділити збереженню документів про заробітну плату та страхові внески. У 2025 році було внесено зміни до правил, що вимагають виокремлювати в описах справ персоніфіковані відомості про застрахованих осіб [3]. Це зумовлено необхідністю гарантувати громадянам можливість виходу на пенсію навіть у разі повного знищення паперового архіву підприємства, за умови, що дані були вчасно передані до електронних реєстрів Пенсійного фонду.

Евакуація документів є найскладнішим етапом організації справочинства під час війни. Вона здійснюється лише у разі реальної загрози пошкодження

або знищення майна і потребує ретельної підготовки, яка має розпочинатися ще в мирний час [12]. Центральним елементом евакуаційного плану є визначення черговості вивезення справ, оскільки обмеженість транспортних ресурсів та часу часто не дозволяє врятувати весь масив документації.

Перша черга евакуації включає унікальні документи Національного архівного фонду, що мають виняткову історичну цінність, а також основні облікові документи, без яких неможливо встановити склад фондів після переміщення. Друга черга охоплює документи з кадрових питань, які є критично важливими для захисту прав фізичних осіб. Усі інші документи, включаючи поточну управлінську переписку, евакуюються лише за наявності технічної можливості [17, с. 21-24].

Практичний досвід Херсонського обласного архіву продемонстрував катастрофічні наслідки затримки евакуації. Під час окупації міста російськими військами було викрадено близько 121 тисячі одиниць зберігання, що становить до 70% фондів центрального корпусу. Серед втрачених матеріалів – унікальні документи про радянські репресії 1930-х років та депортацію жителів до Центральної Азії для вирощування бавовни на півдні України [18]. Ці події підтверджують, що архівна спадщина розглядається агресором як об'єкт цілеспрямованого нищення або привласнення для маніпуляцій з історичною пам'яттю.

В умовах воєнного стану цифровізація перетворилася з інструменту модернізації на єдину гарантію виживання інформаційних ресурсів. Державна архівна служба України (Укрдержархів) змінив пріоритети діяльності, перейшовши від традиційного паперового діловодства до курсу на масштабне оцифрування архівних фондів. Лише за два роки повномасштабної війни було створено понад 55 мільйонів цифрових копій документів, а план на 2025 рік передбачав оцифрування ще 50 мільйонів одиниць зберігання щорічно [19].

Ключовим принципом цієї трансформації став підхід Cloud First, який передбачає пріоритетне розміщення даних у хмарних сховищах, а не на локальних серверах. Метою держави є досягнення 90% рівня використання хмарних послуг у бізнесі та державному секторі. Це дозволяє забезпечити: географічну дистрибуцію, безперервність доступу, кіберзахист [5]. Динаміка та цільові орієнтири цієї трансформації відображені у наведеній нижче таблиці:

Таблиця 3. Показники цифрової трансформації та розвитку архівних сервісів (2022–2025 рр.)

Показник цифровізації	Значення (2022-2024)	План на 2025 рік
Кількість цифрових копій документів	Понад 55 млн одиниць	50 млн одиниць за рік
Цільовий рівень хмарних рішень	Впровадження Cloud First	90% використання в бізнесі
Міжнародне партнерство	FamilySearch, Microsoft, Amazon	Розширення мережі цифрових хабів
Доступ до архівів	Створення Міжархівного порталу	Єдине вікно доступу для всіх держархівів

Використання систем електронного документообігу, таких як АСКОД або Deals, дозволяє підприємствам підтримувати ділові процеси навіть при повній руйнації офісів. Електронний документ, підписаний КЕП, має ту саму юридичну силу, що й паперовий, але його значно легше дублювати та відновлювати [4]. Це створює інвестиційний спокій та забезпечує стійкість бізнесу перед зовнішніми кризами.

Втрата первинних документів унаслідок бойових дій або окупації ставить бізнес перед загрозою податкових санкцій та неможливості доведення витрат. Податковий кодекс України ввів спеціальну статтю 69.28, яка регламентує дії платників податків у таких ситуаціях. Основним принципом є те, що якщо документи знищені або залишилися на територіях, де ведуться активні бойові дії, і їх неможливо вивезти без ризику для життя, платник звільняється від обов'язку їх відновлення у загальні терміни (90 днів) [1].

Проте на практиці виникає проблема «територіальної пастки», коли податкові органи відмовляють у застосуванні цієї пільги, посилаючись на те, що конкретний населений пункт не включено до офіційного переліку територій бойових дій на певну дату. Судова практика в таких випадках часто стає на бік платника податків. Апеляційні інстанції у переважній більшості випадків (понад 89% за даними аналізу судової практики) задовольняють позови бізнесу, якщо втрата документів підтверджена непрямыми доказами: актами ДСНС про пожежу, фотофіксацією руйнувань офісу або повідомленнями про викрадення майна окупантами [2].

Важливо наголосити на забороні знищення документів навіть із закінченим строком зберігання без проведення експертизи їх цінності. В умовах війни ця вимога набуває додаткової ваги, заборонено знищувати матеріали, які можуть бути використані для підтвердження збитків, завданих агресією РФ, або для фіксації порушень прав людини [8]. Такі документи мають зберігатися до повного завершення процедур репарацій та міжнародних судових розглядів.

Досвід роботи архівних установ у 2024 та на початку 2025 року свідчить про поступову стабілізацію системи та перехід до планового розвитку в умовах тривалого конфлікту. Державні архіви активно покращують умови зберігання, протягом 2024 року було замінено 10 приміщень та отримано 17 додаткових площ для розміщення евакуйованих фондів [16]. Це дозволяє уникнути переповнення сховищ у безпечних регіонах та забезпечити необхідний температурно-вологісний режим.

Інноваційним напрямом стало залучення штучного інтелекту для розпізнавання рукописних текстів у оцифрованих справах, що значно прискорює пошук інформації. Проєкт з FamilySearch International став найбільшим у світі прикладом оцифрування генеалогічних джерел, що дозволяє мільйонам українців, які стали біженцями, відновлювати своє коріння дистанційно. Також було оновлено нормативну базу щодо ведення земельної документації, зокрема скасовано необхідність прийняття додаткових рішень місцевих рад для реєстрації ділянок під водними об'єктами загальнодержавного значення, що спрощує діловодство в аграрному та екологічному секторах.

Висновки. Трансформація організації справочинства та збереження управлінської документації в умовах воєнного стану перетворила ці процеси з суто технічних завдань на стратегічну складову національної безпеки. Правові реалії 2022–2026 років підтверджують високу адаптивність українського законодавства, яке забезпечило гнучкість управління без втрати юридичної сили документів.

Пріоритетом стала цифрова трансформація, де перехід до принципів Cloud First та масове оцифрування виявилися єдиним дієвим способом захисту інформації від фізичного знищення. Створення цифрових дублікатів, що зберігаються на закордонних серверах, гарантує інституційну виживаність держави навіть за найскладніших воєнних сценаріїв. Водночас адаптація кадрових процедур згідно із Законом № 2136-IX дозволила зберегти контроль над трудовими колективами, хоча це й вимагає від керівників прискіпливого юридичного оформлення дистанційних комунікацій для запобігання судовим спорам.

Гіркі уроки евакуації архівів у Херсоні та Чернігові довели, що цей процес має бути виключно превентивним, оскільки лише заздалегідь підготовлена матеріально-технічне оснащення для транспортування, сформовані списки та визначені маршрути дозволяють зберегти унікальні фонди Національного архівного фонду. У цьому контексті роль керівника як головної особи, відповідальної за діловодство та архів, зростає багаторазово – від його спроможності впроваджувати ІТ-рішення та забезпечувати фізичну безпеку документів залежить збереження національної документальної спадщини.

Водночас держава подбала і про правовий захист бізнесу, спеціальні норми Податкового кодексу України щодо втрати документів через війну стали потужним інструментом підтримки платників податків. Проте їх ефективне застосування на практиці безпосередньо залежить від активної позиції самих підприємців у судах та ретельного збору непрямих доказів руйнувань чи втрат. Сучасний висхідний тренд до відкритості та цифровізації свідчить про остаточний відхід від пострадянської моделі управління інформацією, що створює фундамент для повоєнного відновлення, де кожне рішення та кожне право людини будуть підкріплені збереженням та доступним документом.

Список використаних джерел:

1. Бубліченко В. Втрата або неможливість вивезення первинних документів під час війни: особливості підтвердження даних податкової звітності. *GOLAW*. 2022. 2 трав. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/vtrata-abo-nemozhlivist-vivezennya-pervinnih-dokumentiv-pid-chas-vijni-osoblivosti-pidtvrdzhennya-danih-podatkovoyi-zvitnosti/> (дата звернення: 22.12.2025).
2. Втрата первинних документів через війну: як працює спеціальний режим за ПКУ. *ЛІГА:ЗАКОН*. 2026. 16 лют. URL: https://biz.ligazakon.net/analitics/242245_vtrata-pervinnikh-dokumentv-cherez-vynu-yak-pratsyu-spetsalnyi-rezhim-za-pku (дата звернення: 22.12.2025).
3. Денисенко О. Держархів схвалив зміни до правил діловодства та архівного зберігання. *Кадровик-01*. 2025. 10 квіт. URL: <https://prokadry.com.ua/news/93344-derzharkhiv-skhvalyv-zminy-do-pravyl-dilovodstva-ta-arkhivnogo-zberigannia> (дата звернення: 20.12.2025).

4. Електронний документообіг: важливість у сучасному бізнесі. *Deals*. 2023. 28 серп. URL: <https://dealssign.com/blog/elektronnyj-dokumentoobig-vazhlyvist-u-suchasnomu-biznesi/> (дата звернення: 16.12.2025).
5. Котович С. Анатолій Хромов: про оцифрування, збереження й відкритість архівів. *Ukrainer*. 2024. 4 трав. URL: <https://www.ukrainer.net/anatoliy-khromov/> (дата звернення: 16.12.2025).
6. Кулешов С. Г., Бойко В. Ф. Організація формування національного архівного фонду та комплектування архівних установ в умовах дії воєнного стану в Україні. *Інформація та соціум*. 2024. С. 17–19.
7. Кучерак Д. Організація діловодства у воєнний час: цікавий нюанс. *Професійні видання*. 2024. 29 січ. URL: <https://profprensa.com/blogs/organizatsiia-dilovodstva-u-voiennii-chas-tsikavii-niuan> (дата звернення: 22.12.2025).
8. Матвєєва В. Коли можна знищити документи, якщо не було перевірки? *Бухгалтер.com.ua*. URL: <https://buhgalter.com.ua/articles/buhgalterskiy-oblik/koli-mozhna-znishchiti-dokumenti-yakshcho-ne-bulo-perevirki/> (дата звернення: 22.12.2025).
9. Мішук І. В., Киричук Б. С. Актуальні зміни трудового законодавства України в умовах правового режиму воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 6. С. 411–415.
10. Організація та ведення діловодства в установі : презентація. *Державний архів Донецької області*. 2023. URL: [https://dn.archives.gov.ua/normbaza/prezentaciya/2023/Організація%20та%20ведення%20діловодства%20в%20установі%2025.04.2023%20\(1\).pdf](https://dn.archives.gov.ua/normbaza/prezentaciya/2023/Організація%20та%20ведення%20діловодства%20в%20установі%2025.04.2023%20(1).pdf) (дата звернення: 22.12.2025).
11. Особливості організації діловодства у військових адміністраціях населених пунктів, які здійснюють повноваження місцевого самоврядування на підставі рішення Верховної Ради України. URL: <https://rm.coe.int/roziasnennia-dilovodstvo/1680aeb769> (дата звернення: 12.12.2025).
12. Пеценчук А. Пропозиції змін до НПА щодо евакуації та безпекових протоколів діяльності закладів культури. 2025. URL: https://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/RES-POL_Evacuation_and_Safety_Protocols_for_the_Operation_of_Cultural_Institutions_2025.pdf (дата звернення: 28.12.2025).
13. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 22.12.2025).
14. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях : наказ Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text> (дата звернення: 22.12.2025).
15. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> (дата звернення: 12.12.2025).
16. Про роботу Укрдержархіву, архівних установ і спеціальних установ страхового фонду документації у 2024 році та пріоритети Укрдержархіву на 2025 рік : звіт. 2025. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit_2024/zvit_archiv_2024.pdf (дата звернення: 11.12.2025).
17. Робота архівних установ в умовах дії особливих правових режимів : метод. рекомендації / Держ. арх. служба України, Укр. наук.-дослід. ін-т архів. справи та документознавства ; уклад.: В. Ф. Бойко, С. Г. Кулешов. Київ, 2023. 50 с.
18. Росіяни викрали з обласного архіву Херсонщини 121 тисячу документів – директорка. *Укрінформ*. 2023. 1 верес. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3755588-rosiani-vikrali-z-oblasnogo-arhivu-hersonsini-sonajmense-121-tisacu-dokumentiv-direktorka.html> (дата звернення: 22.12.2025).

19. У Херсоні росіяни викрали третину архіву під час окупації. *Kavun.City*. 2025. 15 верес. URL: <https://kavun.city/articles/435484/u-hersoni-rosiyani-vikrali-tretinu-arhivu-pid-chas-okupacii> (дата звернення: 20.12.2025).
20. Чайковська О., Лабущняк Р. Досвід та нормативна база організації загального (несекретного) діловодства в умовах особливого періоду (воєнного стану) 2022–2025 років. *Матеріали конференцій МЦНД* (Львів, 17 січ. 2025 р.). 2025. С. 256–265. DOI: <https://doi.org/10.62731/mcnd-17.01.2025.006>. (дата звернення: 29.12.2025).

References:

1. Bublichenko, V. (2022). Vtrata abo nemozhlyvist vyvezennia pervynnykh dokumentiv pid chas viiny: osoblyvosti pidtverdzhennia danykh podatkovoi zvitnosti [Loss or impossibility of exporting primary documents during the war: features of confirming tax reporting data]. *GOLAW*. Retrieved from: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/vtrata-abo-nemozhlyvist-vivezennya-pervinnih-dokumentiv-pid-chas-vijni-osoblivosti-pidtverdzhennya-danih-podatkovoyi-zvitnosti/> [in Ukrainian].
2. Vtrata pervynnykh dokumentiv cherez viinu: yak pratsiue spetsialnyi rezhym za PKU [Loss of primary documents due to the war: how the special regime under the Tax Code works]. *LIGA:ZAKON*. Retrieved from: https://biz.ligazakon.net/analitycs/242245_vtrata-pervinnikh-dokumentv-cherez-vynu-yak-pratsyu-spetsalnyi-rezhim-za-pku [in Ukrainian].
3. Denysenko, O. (2025). Derzharkhiv skhvalyv zminy do pravyl dilovodstva ta arkhivnoho zberihannia [The State Archive approved changes to the rules of record keeping and archival storage]. *Kadroyvk-01*. Retrieved from: <https://prokadry.com.ua/news/93344-derzharkhiv-skhvalyv-zminy-do-pravyl-dilovodstva-ta-arkhivnogo-zberigannia> [in Ukrainian].
4. Elektronnyi dokumentoobih: vazhlyvist u suchasnomu biznesi [Electronic document management: importance in modern business]. (2023). *Deals*. Retrieved from: <https://dealssign.com/blog/elektronnyj-dokumentoobig-vazhlyvist-u-suchasnomu-biznesi/> [in Ukrainian].
5. Kotovych, S. (2024). Anatolii Khromov: pro otsyfruvannia, zberezhennia y vidkrytist arkhiviv [Anatoliy Khromov: about digitization, preservation and openness of archives]. *Ukrainer*. Retrieved from: <https://www.ukrainer.net/anatoliy-khromov/> [in Ukrainian].
6. Kuleshov, S. H., & Boiko, V. F. (2024). Orhanizatsiia formuvannia natsionalnoho arkhivnoho fondu ta komplektuvannia arkhivnykh ustanov v umovakh dii voiennoho stanu v Ukraini [Organization of the formation of the national archival fund and acquisition of archival institutions under the conditions of martial law in Ukraine]. *Informatsiia ta sotsium*, 17–19.
7. Kucherak, D. (2024). Orhanizatsiia dilovodstva u voiennyi chas: tsikavyi niuans [Organization of record keeping in wartime: an interesting nuance]. *Profesiini vydannia*. Retrieved from: <https://profpressa.com/blogs/organizatsiia-dilovodstva-u-voiennoi-chas-tsikavii-niuan> [in Ukrainian].
8. Matvieieva, V. Koly mozha znyshchyty dokumenty, yakshcho ne bulo perevirky? [When can documents be destroyed if there was no inspection?]. *Buhgalter.com.ua*. Retrieved from: <https://buhgalter.com.ua/articles/buhgalterskiy-oblik/koli-mozhna-znishchiti-dokumenti-yakshcho-ne-bulo-perevirki/> [in Ukrainian].
9. Mishchuk, I.V., & Kyrychuk, B.S. (2024). Aktualni zminy trudovoho zakonodavstva Ukrainy v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Current changes in the labor legislation of Ukraine under the legal regime of martial law]. *Analychno-porivnialne pravoznavstvo*, (6), 411–415.
10. Orhanizatsiia ta vedennia dilovodstva v ustanovi : prezentatsiia [Organization and maintenance of record keeping in the institution : presentation]. (2023). *Derzhavnyi arkhiv Donetskoi oblasti*. Retrieved from: [https://dn.archives.gov.ua/normbaza/prezentaciya/2023/Організація%20та%20ведення%20діловодства%20в%20установі%2025.04.2023%20\(1\).pdf](https://dn.archives.gov.ua/normbaza/prezentaciya/2023/Організація%20та%20ведення%20діловодства%20в%20установі%2025.04.2023%20(1).pdf) [in Ukrainian].

11. Osoblyvosti orhanizatsii dilovodstva u viiskovykh administratsiakh naselenykh punktiv, yaki zdiisniuiut povnovazhennia mistsevoho samovriaduvannia na pidstavi rishennia Verkhovnoi Rady Ukrainy [Peculiarities of the organization of record keeping in military administrations of settlements exercising local self-government powers on the basis of a decision of the Verkhovna Rada of Ukraine]. Retrieved from <https://rm.coe.int/roziashennia-dilovodstvo/1680aeb769> [in Ukrainian].
12. Petsenchuk, A. (2025). Propozytsii zmin do NPA shchodo evakuatsii ta bezpekovykh protokoliv diialnosti zakladiv kultury [Proposals for changes to legal acts regarding evacuation and security protocols of cultural institutions' activities]. Retrieved from: https://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/RES-POL Evacuation and Safety Protocols for the Operation of Cultural Institutions 2025.pdf [in Ukrainian].
13. Pro elektronni dokumenty ta elektronnyi dokumentoobih : Zakon Ukrainy vid 22.05.2003 No. 851-IV [On electronic documents and electronic document management : Law of Ukraine of May 22, 2003 No. 851-IV]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> [in Ukrainian].
14. Pro zatverdzhennia Pravyl orhanizatsii dilovodstva ta arkhivnoho zberihannia dokumentiv u derzhavnykh orhanakh, orhanakh mistsevoho samovriaduvannia, na pidpriemstvakh, v ustanovakh i orhanizatsiakh : nakaz Ministerstva yustyttsii Ukrainy vid 18.06.2015 No. 1000/5 [On approval of the Rules for the organization of record keeping and archival storage of documents in state bodies, local self-government bodies, enterprises, institutions and organizations : Order of the Ministry of Justice of Ukraine of June 18, 2015 No. 1000/5]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text> [in Ukrainian].
15. Pro orhanizatsiiu trudovykh vidnosyn v umovakh voiennoho stanu : Zakon Ukrainy vid 15.03.2022 No. 2136-IX [On the organization of labor relations under martial law : Law of Ukraine of March 15, 2022 No. 2136-IX]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> [in Ukrainian].
16. Pro robotu Ukrderzharkhivu, arkhivnykh ustanov i spetsialnykh ustanov strakhovoho fondu dokumentatsii u 2024 rotsi ta priorityty Ukrderzharkhivu na 2025 rik : zvit [On the work of Ukrderzharkhiv, archival institutions and special institutions of the insurance documentation fund in 2024 and priorities of Ukrderzharkhiv for 2025 : report]. (2025). Retrieved from: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit_2024/zvit_archiv_2024.pdf [in Ukrainian].
17. Boiko, V. F., & Kuleshov, S. H. (Comps.). (2023). *Robota arkhivnykh ustanov v umovakh dii osoblyvykh pravovykh rezhymiv : metod. rekomendatsii* [Work of archival institutions under the conditions of special legal regimes : guidelines]. Derzh. arkh. sluzhba Ukrainy, Ukr. nauk.-doslid. in-t arkhiv. spravy ta dokumentoznavstva. Kyiv.
18. Rosiiany vykraly z oblasnoho arkhivu Khersonshchyny 121 tysiachu dokumentiv – dyrektorka [Russians stole 121 thousand documents from the regional archive of Kherson region - director]. (2023, September 1). *Ukrinform*. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3755588-rosiani-vikrali-z-oblasnogo-arhivu-hersonsini-sonajmense-121-tisacu-dokumentiv-direktorka.html> [in Ukrainian].
19. U Khersoni rosiiany vykraly tretynu arkhivu pid chas okupatsii [In Kherson, Russians stole a third of the archive during the occupation]. (2025, September 15). *Kavun.City*. Retrieved from: <https://kavun.city/articles/435484/u-hersoni-rosiyani-vikrali-tretinu-arhivu-pid-chas-okupacii> [in Ukrainian].
20. Chaikovska, O., & Labushniak, R. (2025). Dosvid ta normatyvna baza orhanizatsii zahalnoho (nesekretnoho) dilovodstva v umovakh osoblyvoho periodu (voiennoho stanu) 2022–2025 rokiv [Experience and regulatory framework for organizing general (unclassified) record keeping in conditions of a special period (martial law) 2022–2025]. *Materialy konferentsii MTSND* (Lviv, Jan 17, 2025), 256–265. Retrieved from: <https://doi.org/10.62731/mcnd-17.01.2025.006> [in Ukrainian].

Наукове видання

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ І ПРАВО: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

Збірник наукових праць

Випуск 6

Підписано до друку 18.12.2025 Формат 60х84/8. Папір офсетний.

Друк цифровий. Гарнітура Times New Roman.

Умовних друкованих аркушів 4,3. Наклад 20 прим.

Зам. № 1 від 01.10.2024

Видавець ТОВ «Друк»

Реєстраційне свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців серія ДК № 5909 від 18.09.2017 р.

Віддруковано з оригіналу макету замовника в ТОВ «Друк»м. Вінниця, вул. 600-річчя, 25,
21027.